

Autor(ka): Mištová Hana
Obor: Učitelství pro 1. stupeň základních škol
Datum odevzdání posudku: 21. 1. 2019
Oponent diplomové práce: Mgr. Zbyněk Vácha, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce

Didaktické zpracování tematického celku Přírodní společenstva na 1. stupni ZŠ

Práce obsahuje 62 stran textu, nadstandardně velké množství příloh, cituje 33 literárních pramenů.

Hodnocení práce:

Autorka si stanovila poměrně velké množství cílů: 1) sepsat teoretické poznatky věnující se především malotřídním školám, přírodním společenstvům, RVP a metodám výuky, 2) připravit, ověřit a vyhodnotit návrhy výuky na téma Přírodní společenstva (les, pole, louka, voda) pro vyučování na malotřídních školách, 3) zhodnotit efektivitu navržených vzdělávacích nabídek systémem pretest – posttest, a 4) porovnat učebnice nakladatelství Nová škola, SPN, Prodos. Cíle se autorce povedly naplnit, byť s velice různorodou kvalitou. Nejslabším článkem práce je *teoretický přehled, proto mu bude v oponentském posudku věnován dostatek prostoru.*

Literární přehled je poměrně povrchní. Jednotlivé části práce na sebe příliš nenavazují, mohli bychom jejich lokální ukotvení považovat za usazení bez ladu a skladu (např. kap. 2.2.2 či kapitoly věnující se Vodě). Teoretická část práce navíc poukazuje na stylistickou neobratnost autorky, kdy některá souvětí, tak jak jsou postavená, nedávají smysl a bylo by je potřeba dovysvětlit (např. str. 6. Vznik lesa zaleží na mnoha faktorech – mimo jiné potrava ..., Stromy rostou pomaleji než byliny. Na životě jsou ohroženy několik desítek let., Stromy se vyznačují štíhlým a dlouhým kmenem, na kterém žije řada živočichů. Živí se korkem, odumřelým lýkem a mízou ...). Místy se v literární části objevují nevhodné zdvořiliny (např. str. 2 vesničky) a duplikace poznatků (např. str. 3 – třetí a čtvrtý odstavec píše autorka téměř to samé – vhodnější by bylo oba odstavce smysluplně propojit). Text obsahuje i řadu faktických nedokonalostí (např. str. 8 Obojživelníci dýchají vzdušnicemi, str. 5 Společenstvo lesa je učivo zařazované v prvouce a přírodovědě už od prvního ročníku. - přírodověda však v prvním ročníku vůbec není). Na některých místech udává autorka informace, o kterých by se dalo minimálně polemizovat a bylo by tak vhodné je mít doplněné konkrétní citací (např. str. 2 Malotřídní školy vznikaly pro děti z malých měst a vesnic, které by do školy musely docházet několik desítek kilometrů denně. – chápu, že by musely chodit daleko, ale několik desítek kilometrů? ..., str. 2 Oproti škole klasické bývají žáci na malotřídní škole vlídnější vůči svým spolužákům. Str. 10 Exkurze – na ZŠ minimálně. Většinou do zemědělského závodu.). Literární prameny jsou citovány pouze s občasnými chybami (např. str. 4 Machar X seznam literatury Machar a kol., str. 7 Bílý a Černý X seznam literatury, kde je kolektiv autorů ...). Pro přehlednost textu v rámci některých kapitol by bylo vhodné členit text pomocí odstavců (např. kap. 2.2.1). Navíc názvy některých kapitol by bylo potřeba konkretizovat (např. str. 6 – Kapitola Charakteristika – Charakteristika čeho? ...). Na str. 10 autorka nazývá kapitolu Klasifikace metod ..., ihned pod nadpisem však popisuje výukové formy – neplést pojmy výuková forma a metoda. Celá kapitola věnující se metodám a formám výuky je navíc poněkud vágní a ve vztahu k tematice práce příliš obecná – působí dojmem, že se autorka snažila zaplnit co nejvíce místa.

Popis učebnic je psán čtivě a oproti úvodu i na o mnoho lepší stylistické úrovni. Poskytuje zajímavé informace, které bude moci autorka využít ve vlastní praxi.

Návrhy a ověřování vzdělávací nabídky poukazují na obrovské penzum odvedené práce (zejména v rámci variací výuky pro jednotlivé ročníky). Jednotlivé aktivity vázající se k přírodním společenstvům sice postrádají určitou míru inovace, ale v samotné výuce jsou využitelné. Největším přínosem pro autorku je fakt, že si je sama ve výuce ověřila. Do budoucna bych autorce v některých případech doporučil vyvarovat se pojmu neužitečný živočich (str. 30) – aby po výuce nedošlo k honu na krtka. Na str. 48 autorka uvádí, že zjistíme viditelnost vody v rybníce – lépe použít průhlednost vody v rybníce. Na str. 31 chcete po žácích porovnat rozdíl mezi polem a lesem – bylo by vhodné specifikovat, jaký les máte na mysli, protože v práci používáte pojmy, jak přirozený les, tak hospodářský les. Hospodářský les = pole. Efektivita výuky poukazuje v rámci pretestu a posttestu téměř u každého žáka zlepšení. Poukazuje však také na poměrně vysoké bodové zisky žáků ve vstupních testech před výukou. Bývalo by bylo vhodné provést pilotáž testů. Kapitola diskuze není fakticky diskuzí (neobsahuje názorovou polemiku s ostatními autory). Obsahuje však velice užitečnou zpětnou vazbu. Otázky v jednotlivých testech jsou místy poněkud zavádějící a nepříliš šťastně položené.

Závěr:

Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na diplomové práce na PF JU a proto ji doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

Na str. 6 uvádíte, že jsou v dnešní době exkurze do lesa nahrazovány počítačovou technikou, protože jsou velice náročné. Jak se k tomuto postoji stavíte vy?

Vysvětlete, jak je to s dýcháním u obojživelníků?

Na str. 9 uvádíte, že louky zajišťují potravu pro hospodářská zvířata, zadržují vodu a plní estetickou funkci. Věděla byste ještě o nějaké jiné funkci? Jak to vypadalo s populací motýlů, když jste byla dítě a teď?

Na str. 41 uvádíte, že o louku se musí starat člověk, jinak by zarostla. Máte přehled o managementu krajiny v přírodní rezervaci Milovice?

Návrh na klasifikaci diplomové práce: dobře

Podpis oponenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 21. 1. 2019

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------------	---------	-------------	-------	-----------